

GÖYLƏR MƏNİ İT ELƏ

Gözəl bir bahar günü idi. Bir neçə gündən bəri göy üzünü sarmış buludlar çəkilib getmişdi. Baş üzərində mavi göylər o qədər duru, o qədər gözəl idi ki!

Ren çayı qırağında ucalan qovaq ağacları yaşıl bir hasar kimi çiçəklənmiş bağçaları çaydan ayırırdı. Mən qocaman salxımsöyüd ağacının altından keçib yolun sağ tərəfində bir-birinin yanına düzülmüş bağçaların kənarında addımlamağa başladım.

Günəşin işığında hər yan tamam dəyişmişdi. Hər otu, hər çiçəyi ayrıca seyr etməyə dəyərdi.

Beləcə, heyranlıqla addımlaya-addımlaya böyüklüyü ilə o biri bağçalardan seçilən yamyaşıl bir bağçaya yaxınlaşdım. Bu bağçanın çox gözəl olduğu məni bir az dayanıb onu bir doyunca seyr etməyə məcbur etdi.

Bağçan n bir küncündə balaca bir damça var idi. Yenicə yarpaqlanmış ağcaqayın, cökə və fıstıq ağacları bağçanın dörd yanından boylanırdı. Mən orda dayanıb bu gözəllikdən dərinədən həzz alarkən birdən o balaca damçadan gözəl və iri bir it çıxdı. Damçanın yanında dayanıb bir gərnəşdi, ağacların altında bir doyunca qaçandan sonra gəlib qabaqkı yerində durub yemək yedi və su içdi, sonra da ağzını geniş-geniş açıb var gücüylə uladı.

O, ulayarkən, mənə elə gəlirdi ki, o, danışır. Əlbəttə elə danışırı da, sözü olmasaydı bəs nə üçün ulayırdı?!

O, deyirdi ki: “Bura mənim vətənimdir, bu yaşıl otlar, bu gözəl ağaclar və bu damça mənimdir. Mən də bütün bunlarınam.”

O, bir neçə dəfə ürəyincə uladı və mən onun ulamasında bu sözləri eşidərkən ürəyimdə o bəxtiyar itə qarşı dərin bir qibtə duyğusu oyandı. Düşündüm ki: “Mən bir insan olaraq, bu dünyada bu it qədər də deyiləm. O, istədiyini öz dilində ucadan deyə bilir. Amma mən düşündüyümü öz dilimdə heç

yavaşca da deməyə haqqım yoxdur. Mən deyəndə ki, bura mənim vətənimdir, bu dağlar, bu çöllər, bu çaylar, bu heyvanlar, bu insanlar mənimdir və mən də onlarınam, onda dilimi kəsir və boğazıma qurşun doldururlar!”

Belə düşünərkən, əski əfsanələrimiz yadıma düşdü. O əfsanələrdə gəlinlər, qadınlar düşmənin əlinə keçib ləkələnməsinlər deyə əllərini qaldıraraq göylərə yalvararaq onları daşa, quşa və ya ağaca çevirməyi istəmişlər. Göylər onları dinləyib diləklərinə çatdırarmış.

Düşündüm ki, mən də əllərimi qaldıraraq göylərə yalvarsam və desəm ki, ey göylər məni it elə! Göylər məni arzuma çatdırarmı?! Bəlkə mən də bu it kimi qorxmadan ucadan ulayıb öz dilimdə sözlərimi dünyaya bildirə biləydim. Mən ki, insan olmağımla dilsiz olacaqdım, nə yaxşı olardı ki, öz dilində danışmaq haqqı olan bir it olaydım.

Belə düşünə-düşünə başa düşdüm ki, mən nə qədər də yalvarsam, göylər məni it eləməyəcəkdir və insanları daşa, quşa, ağaca və başqa şeylərə çevirə bilən o möcüzəli göylər artıq uzaq əfsanələr dünyasında qalmışdır.

1994. Bonn